

економіці України. Диференціація показників питомої ваги працівників з вищою освітою за видами економічної діяльності не корелює із диференціацією показників продуктивності праці і розмірів заробітної плати, що свідчить про низький суспільний ефект, який у вітчизняних умовах має насичення виробництва працівниками із вищою освітою. Така ситуація не вписується в класичне бачення залежності між показниками інтелектуалізації праці і рівнем ефективності господарської діяльності.

У вітчизняній економіці складається цілісна, здатна до самовідтворення система «низька якість освіти — низька продуктивність праці — низький приріст доходів, забезпечений одержанням освіти — низькі інвестиції в людський капітал через одержання вищої освіти — низька якість освіти».

Таким чином, інформатизація, що проявляється в насиченні персоналу працівниками із вищою освітою, набуває формального характеру, не супроводжується зростанням продуктивності праці й поліпшенням добробуту суспільства.

Література

1. Якість трудового потенціалу та управління трудовою сферою в Україні: соціальна експертиза / [Амоша О. І., Новікова О. Ф., Антонюк В. П., Шаульська Л. В., Шамілева Л. Л.]; НАН України; Інститут економіки промисловості. — Донецьк : ІЕП, 2006. — 208 с.

2. Грішнова О. А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки / Грішнова О. А. — К.: Т-во «Знання», 2001. — 254 с.

І. О. Продан, аспірантка кафедри менеджменту,
Тернопільський національний економічний університет,
e-mail: manager7@i.ua

ФОРМУВАННЯ НОВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ

Продан Ирина
Формирование новейшей
парадигмы в управлении
персоналом

Prodan Iryna
Formation of new paradigm
in hr management

Джек Уелч, колишній генеральний директор компанії «Дженерал Електрик», із притаманною йому лаконічністю одного разу сказав: «Знайдіть потрібних людей. Призначте їх на відповідні

посади. Озбройте необхідними повноваженнями і ресурсами. І... можете йти. Не заважайте їм!» [1]. Саме це висловлювання є одним із тих, що яскраво описує реалії філософії управління персоналом сьогоднішнього дня. Адже формування сучасної управлінської парадигми відбувається в умовах синтезу культури та відповідальності, які покликані забезпечити порядок не тільки в окремо взятій організації, але й суспільстві загалом. Відтак, ідеологічною основою сучасного менеджменту персоналу повинна стати організаційна культура, при цьому відповідальність виступатиме джерелом його розвитку.

Варто зазначити, що досягненням 90-х рр. ХХ ст. є забезпечення розуміння конкурентно орієнтованого бізнесу та лідерства. На сьогодні, прийшов час просунути дещо далі і отримати вигоди від знань, результатів досліджень, перспектив і досягнень у сфері психології та соціології, оскільки появилися нові цілі та змінився характер ділових відносин. Наявний етап розвитку управлінської науки і практики свідчить про необхідність орієнтації новітньої парадигми управління на морально-етичні цінності, а саме використання технік, що дозволяють підвищити впевненість, оптимізм, зародження надії і стійкість. Цим самим керівництво повинне підтримати та створити ситуацію успіху для кожного окремого працівника, що в ідеалі має ґрунтуватися на отриманому досвіді від ефективно створеної команди всередині організації.

Очевидно, що управління персоналом виступає найскладнішим і найвідповідальнішим видом діяльності, адже передбачає усвідомлення людини як самодостатньої цінності та безцінного активу підприємства із власними прагненнями, інтересами та мотивами праці в колективі.

Неоціненним надбанням тієї чи іншої організації є виявлений інноваційний потенціал її працівників і якісно новий підхід до управління ним. При цьому, важливо розуміти відмінність між інноваційністю та творчістю. Відтак, творчість — це, по суті, генерування нових ідей та підходів, а інноваційність — їхнє втілення, де завжди присутній ризик (запропонована М. Берд у книзі «Рівняння інновації» формула інноваційності: $\text{Інновація} = \text{Креативність} \times \text{Готовність ризикувати}$ [2]).

Відомо наступне, що при усій різноманітності досліджень не існує універсальної моделі творчого підходу до організації праці. Найкращим способом створити таку стратегію і розробити методологію буде проведення бенчмаркінгу, аналіз та впровадження вдалих прикладів, що описані в науковій літературі або реалізовані

в подібних компаніях. Поряд із цим, віртуальні офіси, мережі й тимчасові команди, Інтернет-конференції — це тільки видима частина айсбергу сучасних можливостей для співпраці творчих людей. Концепція вибору талановитих, освічених працівників сьогодні реалізується наступним чином: вони обирають свій власний стиль, робочий ритм і графік, партнерів і роботодавців.

Стрімкою тенденцією на сьогодні є встановлення гнучкого робочого графіку для персоналу. Адже продуктивність праці збільшиться, якщо працівникам надасться можливість працювати в той час, коли вони є найпрацездатнішими. Хоча іншою стороною медалі є ситуація, в якій працівник вам дуже потрібний в офісі, а він працює за власним розкладом, тому часом з'являються певні труднощі. Наряду із такою практикою організації праці, успішна бразильська компанія Semco використовує більше десяти способів оплати праці (починаючи з фіксованої зарплати та опціонів і закінчуючи бонусними схемами), що можуть також комбінуватися. Співробітники мають змогу оцінити своє керівництво. Фінансові показники відкриті для того, щоб кожен міг бачити, як ідуть справи підприємства. Зазначимо, плинність кадрів у цій компанії становить близько 1 % [3].

Таким чином, імпульс формування сучасної парадигми в управлінні персоналом полягає в мобілізації усіх зусиль апарату управління навколо і надбань управлінської практики наступним чином:

- оперативні рішення не завжди повинні прийматись вищим керівництвом, важливо, щоб вони приймались швидко, вчасно та грамотно;
- співробітник — це в першу чергу ваш клієнт, що в той чи інший момент подає сигнали про надання йому управлінських послуг;
- наявність і забезпечення формування атмосфери творчості, свободи вибору в розумних межах є квінтесенцією успіху підприємства, адже жорсткий тотальний контроль перетворює живий, здатний до адаптації, організм компанії на недієздатний механізм;
- основний акцент повинен бути направлений не на позиції та місце працівника в ієрархії, а на його роль у тій чи іншій мережі;
- створення розгалуженої системи комунікаційних зв'язків і забезпечення вільного доступу до неї, де єдине правило полягатиме в тому, що кожен працівник нестиме відповідальність за власні комунікації;
- найбільша цінність для організації — це не завжди працівники, що найбільш наближені та близькі до керівника; роль інших не повинна нівелюватись;

• передумовою оптимально організованої роботи системи в сьогодні є перехід від постійного контролю усіх бізнес-процесів до спостереження за відхиленнями від встановлених показників.

Література

1. Jack and Suzy Welch — Winning: The Answers («Ответы на 74 ключевых вопроса о современном бизнесе»), пер. с англ. — М.: Манн, Иванов и Фербер, 2007, 192 с.).

2. *Леухіна А.* Інноваційне лікування компанії [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.innovations.com.ua/ua/articles/13683/temp>

3. *Прянікова Ю.* Час великих ідей [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.innovations.com.ua/ua/articles/13628/temp>

Є. В. Прохорова, к.е.н., доцент,
доцент кафедри стратегії підприємств
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
e-mail: prokhorova_sun@ukr.net

ПОСЛІДОВНІСТЬ ЗМІНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВА

Прохорова Елена
Последовательность изменения
организационной культуры
предприятия

Prokhorova Ieliena
The sequence of organization
culture change

Впровадження стратегічних змін на підприємстві потребує відповідної організаційної культури. Якщо існуюча організаційна культура не сприяє проведенню змін, виникає потреба у внесенні змін до самої організаційної культури. Як свідчить практика, серед причин невдалих стратегічних змін, зокрема, внаслідок злиттів та поглинань, важливе місце посідає недостатня увага до підтримуючої організаційної культури [1].

Фахівці висловлюють різні думки щодо можливості зміни організаційної культури. Наприклад, Е. Шейн [2] вважає, що організаційна культура важко піддається змінам. Мартін і Сіел [3] виходять з того, що організаційна культура просто існує, а тому не може бути створеною або управлятися людьми. Інші (Камерон, Куїнн) [4] зазначають, що організаційна культура може змінюва-